

שיעור חינוך בעקבות פרשת האונס במלונית הקורונה, מרץ 2021

כתבו: אריאלה פרטיג ולילי סלצברג, רכזות חינוך במרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית ת"א

מטרות:

- העלאת המקרה לסדר היום החינוכי והצגת עמדה מוסרית ברורה ביחס אליו.
- הקניית כלים לבחינה של סיטואציות מיניות, בהם זיהוי יחסי כוחות, תקשורת, לחץ, ניצול ועוד.
- עידוד לקיחת אחריות אישית וערבות הדדית, הימנעות מאלימות מינית ועידוד חשיבה ביקורתית על תכנים שמעודדים ומנרמלים אלימות מינית ברשתות.
- קיום מרחב שמאפשר עיבוד של מחשבות, רגשות ושאלות שצפות בעקבות האירוע.

דגשים למחנכת.

- ♥ שיחה בכיתה בנושא התנהגות מינית אלימה שונה מנושאים אחרים. הנושא רגיש ומורכב, יכול להעלות קשיים רבים, תוקפנות, אשמה, בושה ורגישות בקרב התלמידים והתלמידות. יש לעסוק בו באופן אחראי וקשוב לצרכים שלהם.
- ♥ לא להיבהל או לכעוס על אמירות שמצדיקות את התנהגות הפוגע ("הוא לא ידע שהיא בת 13") – המסרים והתפישות החברתיים שנתנו לגיטימציה להתנהגות הנערים משפיעים גם על התלמידים והתלמידות שלכם, ומעצבים את העמדה שלהם.
- ♥ המערך עוסק בהסכמה חופשית וביכולת לזהות פערי כוחות בסיטואציות מגוונות, לאו דווקא מיניות. השאלה החוקית העומדת כרגע במרכז השיח הציבורי – "האם ירין ידע או לא ידע בת כמה הנערה שהוא אנס?" מתעלמת מהצורך והרצון לחיות בתרבות שבה מפגשים מיניים קורים מבחירה הדדית ומתוך דיאלוג מתמשך. נסו להגביל את הדיון סביב השאלה "פלילי או לא", ולכוון אותו לשדה הערכי, איך אנחנו חושבות/ים שאנשים אמורים להתנהג אחד עם השנייה? איך נרצה שיתייחסו אלינו? איך זה מרגיש כשיש לנו יכולת לסרב בחופשיות אם משהו לא מתאים לנו?
- ♥ צריך לזכור שיייתכן מאוד כי חלק מהנערים והנערות שיושבים בכיתות הם בעצמם נפגעים או פוגעים מינית בהווה או בעבר, בסיטואציות שונות ודומות. עבורם, זהו לא דיון תיאורטי אלא נוגע ישירות בעצב החשוף של המקרה בו היו מעורבות.ים.
- ♥ חשוב להגיד בתחילת המפגש ובסיומו שהנושא יכול להיות מציף, ושם מישהו י מרגיש צורך לדבר על זה עם מישהו מחוץ לביה"ס תמיד אפשר לפנות למרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית. לפעמים גם אם לא קרה לנו משהו, אלא "רק" היינו עדים לפגיעה, זה משפיע עלינו ויכול להיות קשה ומעיק – חשוב לדבר על זה. חשוב להזכיר שהפניה למרכזי הסיוע היא אנונימית, ושיש קו לנשים – 1202 וקו לגברים – 1203, צ'אט מרכז סיוע - Kolmila (לכתוב על הלוח). להזכיר כמובן גם גורמים בתוך ביה"ס שאפשר לפנות אליהם, ולהדגיש שאם יש משהו שמעיק – חשוב לא להישאר עם זה לבד ולקבל תמיכה.
- ♥ **הבהרה חשובה** – בחרנו לקרוא למערך "אונס במלונית הקורונה" על אף שהמקרה נמצא כרגע תחת חקירה וטרם גובש כתב אישום סופי. העיכוב בכתב האישום נעוץ במאבק הציבורי שמרכזי הסיוע משתתפים בהובלתו, שמתמקד בהפעלת לחץ לשנות את סעיף האישום מ"בעילה אסורה בהסכמה" ל"אונס".

מהלך:

חלק א'	התייחסות למקרה האונס במלונית
חלק ב'	סיטואציות - באיזה מצבים יותר קשה לתת הסכמה חופשית?
חלק ג'	הסבר על גילאי הסכמה בחוק
חלק ד'	סיכום

חלק א: פתיחה - התייחסות למקרה האונס במלונית קורונה

נשאל:

- מה שמעתם על מקרה האונס שהיה במלונית קורונה?
- מה חשבתם והרגשתם כלפי זה?

למחנכת:

מטרת חלק זה היא לאפשר לכיתה להתבטא ולהביע את הדעות שלהם, ולאפשר לקולות השונים להישמע. אנחנו צריכות להיות מוכנות לאמירות שיהיה לנו ולאחרים בכיתה קשה לשמוע. אפשר לומר שיש מקום לכל הדעות, ויחד עם זאת לבקש לשמור על שפה מכבדת במקרה הצורך. החלק הזה יכול לתת אינדיקציה למה מעסיק אותם, מה העמדות שלהם בנושא, ולאן לכוון את השיעור.

נאמר:

במהלך חודש פברואר, נערה בת 13 נשלחה לבידוד במלונית קורונה המיועדת לנערות/ים וילדות/ים במסגרות חוץ ביתיות. במסגרת שהותה במלונית הנערה התלוננה שנאנסה על ידי ירין שרף, בן 21 במהלך שהותם במלונית. ירין לא הכחיש שקיימו יחסי מין, לדבריו יחסי המין קרו בהסכמה. המקרה גרר עיסוק רב בתקשורת בגלל גילה הצעיר של הנערה. בנוסף לכך, ירין "סלב טיקטוק", יש לו עמוד טיקטוק עם הרבה מאוד עוקבים. בעמוד יש לו סרטונים עם אמירות מחפיצות על נשים, ואלימות כלפי פמיניסטיות בפרט. על פי הפרסומים בתקשורת, הצעיר אמר באותו ערב לנערה: "יהיה פה אילת 2". על פי התכתבות שהיתה ביניהם, הצעירה התעקשה שלא יגיע, הוא טען בחקירה שהיא הזמינה אותו. המדריך במלונית העיד שהוא אמר לירין לא להתקרב אליה והבהיר לו את פער הגילים ביניהם. החוק בישראל מגדיר הסכמה חופשית מגיל 16 ומעלה. מתחת גיל 16 יש הסתייגות בחוק – בין גילאי 14-16 ניתן לקיים יחסי מין כל עוד הפער בין המשתתפים לא עולה על 3 שנים. החוק קובע שמתחת גיל 14 לא יכולה להינתן הסכמה חופשית או במצבים שיש פער גילים גדול מאוד. חוק זה נולד מתוך ההבנה שצריך לתת הגנה לנערות ולנערים שמקיימים את ההתנסויות המיניות הראשונות שלהם בתקופה זו והם חשופים מאוד לניצול. היום בשיעור נבין מה החשיבות של הסכמה חופשית בכלל ובסיטואציות מיניות בפרט.

[כאן אפשר לקרוא על המקרה](#)

חלק ב: סיפורי מקרה - הסכמה חופשית ויחסי כוח

מתודה: בכל פעם נקריא לתלמידות סרטונים סיטואציה קצרה, נכין סקר/ הצבעה - האם הדמות שבמרכז הסיטואציה תסכים או תסכים לבצע את הבקשה/ דרישה של הדמות השנייה.

למחנכת: נתחיל בדוגמאות שלא קשורות למיניות, אך ממחישות את הקושי להציב גבולות בתוך מערכות יחסים לא שוויוניות.

במקרים שמתמקדים בדילמות מתחום המיניות בחרנו להביא אינטראקציה מינית בין בנים לבנות אולם חשוב לנו להדגיש שאפשר ואף רצוי לעשות היפוך מגדרי בסיטואציות או לשנות לשמות של שני בנים או שתי בנות בהתאם לאופי הכיתה וההיכרות שלך עם התלמידות/ים וצרכיהן/ם.

מקרה ראשון:

דן, מגיע לבית הספר בבוקר, נורית, תלמידה מהכיתה שלו מבקשת ממנו את הפלאפון שלו (בלי להסביר לו למה).

- האם דן יסכים לתת לנורית את הפלאפון? כן/ לא
- האם דן יכול לסרב? האם יכול להיות מחיר במידה ויסרב? (נורית תתבאס עליו/ לא תדבר איתו)

מסרים: נצא מנקודת הנחה שבסיטואציה הזאת יש יחסי שוויון, דן יכול לסרב לנורית, הפלאפון שלו הוא דבר אישי שלו. אם הוא לא מרגיש נוח לתת את הפלאפון הוא לא מאוים מהתגובה שלה, היא יכולה להתבאס עליו, אבל יש פה יחסי הדדיות שמאפשרים לו יחסית בקלות לסרב לבקשה שלה.

מקרה שני:

ניצן, תלמידה מקובלת ואהובה, נערה מאוד עסוקה, מנהלת עמוד טיקטוק מפורסם עם המון עוקבים, לא הספיקה להכין שיעורי בית ומבקשת להעתיק מרווית, מישהי מהכיתה, שמאוד טובה באנגלית (אין בנייהן חברות רק הכרות בכיתה) ניצן מבטיחה לרווית שהיא תתייג אותה ותפרגן לה שהיא חברה טובה, רווית מוחמאת מההצעה ויודעת שאם היא תתייג אותה זה יוסיף לה עוקבים. לפני כמה חודשים ניצן העלתה בעמוד שלה סרטון שבו היא צוחקת על "חנונים" שאין להם חיים אחרי שמישהו מהכיתה לא רצה להגיש איתה עבודה. רווית לא ממש רוצה שהיא תרד עליה ברשתות החברתיות, מצד שני, הן ממש לא חברות, והיא קצת מתבאסת כי היא מרגישה שניצן משתמשת בה.

- האם רווית תסכים לניצן להעתיק? כן/ לא
- האם רווית יכולה לסרב לניצן? האם יהיה מחיר לסירוב? (להסביר את משקל המעמד החברתי של מי שיש לו הרבה עוקבים, להבהיר שזה מגביר את הלחץ לשתף פעולה או להיענות לבקשות כדי להרגיש חלק, שייכות או מוערכת/ יותר במיוחד במצבים בהם יש תחושת נחיתות)

מסרים: סיטואציה של יחסים חברתיים, רווית פחות מקובלת, לניצן יש מעמד חברתי, גם בתוך בית הספר וגם מחוצה לו. סירוב לניצן הוא מעט מורכב עבור רווית, היא עלולה לשלם מחיר חברתי. וגם אם לא לשלם מחיר חברתי, קיים לחץ שאינו מדובר במצבים של יחסי כוחות חברתיים וקשה לסרב למי שיש לה מעמד חברתי.

מקרה שלישי

ירדן בן 18, היה בזוגיות עם מישהי מהשכבה שלו כמה חודשים והם נפרדו לא מזמן. ירדן גם חניך בתנועת נוער. במסגרת אחד הטיולים בתנועה ירדן פגש את לילך, נערה בת 14 מסניף אחר בתנועה. הוא מיד נדלק עליה והשיג את הפרטים שלה באינסטגרם והתחיל לפלרטט איתה. לילך ממש נהנתה מתשומת הלב של ירדן אבל עוד אף פעם לא יצאה דיברה ככה עם בנים, עוד לא היתה בדייט. ירדן מחמיא ללילך על התמונות שיש לה באינסטגרם, זה מאוד מחמיא לה. אחרי כמה פעמים שהם מתכתבים, ירדן מציע ללילך להיפגש. לילך אומרת לירדן שהיא אף פעם לא יצאה עם בן ולא כל כך יודעת מה זה אומר. ירדן אומר לה שהוא ילמד אותה הכל, אבל היא צריכה להיות "קלילה". מצד אחד לילך מאוד רוצה להיפגש איתו ומחממת מכך שמישהו גדול מתעניין בה. מצד שני היא חוששת מחוסר הניסיון שלה. היא לא בטוחה שהיא יודעת מה הכוונה בללמד, וגם לא יודעת אם היא בכלל רוצה.

- מה ההתלבטות של לילך?
- מה מקשה על ההחלטה שלה? האם מופעל עליה חלץ? איזה לחץ מופעל עליה?
- מה הייתם מייצגות/ים ללילך ולירדן?

מסרים: חוסר שוויוניות ביחסים משפיעה על תחושת ההדדיות והנחות בתוך היחסים. פער גילאי הרבה פעמים מתבטא בניסיון מיני, במעמד חברתי ולעיתים גם במשאבים. באופן זה נוצרים פערים משמעותיים בכוח בין שני הצדדים. כשעולה חשש שיקרה לנו משהו שלילי אם נסרב לבקשה או הצעה מינית או לא מינית, לא יכולה להיות הסכמה חופשית מרצון. לכל אחד מאיתנו יש לנו אחריות לזהות סיטואציה של לחץ או של פער בכוחות ובמיוחד למי שהכוח "פועל לטובתו". זה מאוד נורמלי ושכיח להתרגש או להרגיש מוחמא/ת מתשומת לב של אדם כלשהו לצד תחושות היסוס וקושי לסרב לו מסיבות שונות ומגוונות. חשוב לתת מקום לבלבול, ולהגיד שאנחנו מבולבלים כשיש בתוכנו רצונות סותרים. כדאי להמליץ לנערים ולנערות שבמקרים בהם עולים תחושות לחץ ובלבול אפשר וכדאי להתייעץ עם מבוגרים שסומכים עליהם כדי לסייע בקבלת ההחלטה.

מקרה רביעי

גלית ורום באותה שכבה בבית הספר, הם חברים כבר 3 חודשים ומרגישים מאוד קרובים ופתוחים אחד עם השני, הם כבר כמה חודשים מתמזמזים (בעיקר נשיקות וליטופים) עם הבגדים עליהם. הם קבעו להיפגש בבית של גלית כשהורים שלה לא נמצאים, רום מאוד מוטרד בגלל שקיבל ציון נמוך במבחן ואין לו מצב רוח לכלום. הוא אומר את זה לגלית. כשרום מגיע הם עולים יחד לחדר של גלית, והיא שואלת אם בא לו להתמזמז או לראות טלוויזיה.

- האם לרום יש יכולת לבחור באופן חופשי? מה משפיע על הבחירה שלו?
- מה מאפשר בסיטואציה הזו להבדיל מהקודמות לסרב לבקשה של גלית?

בין גלית ורום יש אוירה שוויונית והדדית, הם מרגישים בנוח להגיד אחת לשני מה הם רוצים. כל אחד מהם יודע שלחוסר הסכמה לא תהיה תגובה או איום על הפסקת היחסים/ הפצת שמועות ועוד.

מסרים: כשהיחסים הדדיים ושוויוניים קל יותר להציב גבול, לבקש דברים, להגיד אם משהו נוח לי או דורש ממני פשרה שלא מתאים לי לעשות. היכולת שלנו להקשיב לעצמנו גדלה ככל היחסים נקיים מלחץ או מניפולציה, ואנחנו יודעות/ים שיכבדו את הרצון שלנו. אפשר לתת מקום לחשש לבאס את הצד השני והצורך לרצות, במיוחד בסיטואציות מיניות (אפשר להתייחס גם לציפיות מגדריות שונות בהקשר זה מבנות ומבנים). במיניות הלחץ לפעמים גובר ולכן תחושת הביטחון היא משמעותית. *חשוב להנכיח את העובדה שגם בנים וגם בנות יכולים להיות בסיטואציה מינית שהן.ם לא מעוניינות.ים בה, ולפרק את המיתוס שבנים "תמיד רוצים מין".

חלק ג: הסבר – גילאי ההסכמה

במידת הצורך (אם לא התייחסנו לנושא בפתיחה) נסביר על גיל ההסכמה - הגיל המותר לקיום יחסי מין הוא 16, אבל בין הגילאים 14-16 מותר לקיים יחסי מין כאשר פער הגילאים ביניהם לא עולה על 3 שנים. מתחת לגיל 14, קיום יחסי מין ייחשב לאונס, גם אם נעשה כביכול בהסכמה. חשוב שנדגיש שהאחריות היא על מי שמבוגר יותר, כלומר מותר לרצות יחסי מין, אבל שכנוע או ניצול מיני הם פסולים תמיד ובמיוחד כשיש פער ביחסי הכוחות.

נשאל: למה חברה צריכה חוקים? איך החוקים משרתים אותנו? (אפשר לתת דוגמא על רמזור אדום בכביש) נסביר שתפקיד החוק הוא להגן על אזרחים ואזרחיות. החוק נכתב מתוך הבנה שבמצב בו יש פערים מסוג מסוים בכוח בין שני אנשים קשה יותר לסרב לכל מני בקשות, הצעות או דרישות ולכן חשוב להגדיר מצבים אלו בחוק כמצבים שבהם לא יכולה להינתן הסכמה חופשית.

נחזור למקרה על מנת לסכם את יחסי הכוח בסיטואציה במלונית:

מאפיין	המורכבות	השפעה
גיל	הוא מעל גיל 18, בגיר, היא מתחת גיל 13, קטינה, ילדה.	פער גילים מקשה על הסכמה חופשית, היכולת לשוויון ולהדדיות קטן, האיום גדל שכן ככל שהגיל צעיר יותר כך מורכב וקשה להתנגד ללחץ, לזהות סיטואציה פוגענית או להרגיש בנוח להגיד לא.
מעמד חברתי	"סלב טיקטוק" - הוא בעל כוח חברתי רב ברשתות החברתיות, עם הרבה עוקבים.	מעמד חברתי גבוה מגדיל את כוח ההשפעה שיש לאדם אחד על פני אדם אחר ואת הקושי לסרב לבקשותיו או הצעותיו.

<p>זה מפחיד להגיד למישהו "לא" כשאני יודע/ת שהוא עלול/ה להשמיץ או לפגוע ברשתות החברתיות, גם אם זה לא נאמר במפורש.</p>		
<p>כל התיאורים הנ"ל מציירים לנו תמונה מאוד ברורה של איום והפחדה – במצבים מהסוג הזה רובנו היינו מתקשים מאוד להציב גבול ולסרב. ניכר מהתיאורים והעדויות שהנערה ניסתה שוב ושוב לדחות את שרף ואת הצעותיו על אף הלחץ המתמשך שהפעיל עליה. כל מגע מיני אסור שיעשה תחת הפעלת לחץ. שכנוע והצעות חוזרות מתעלמות מהצבת גבול של הצד השני.</p>	<p>מהעדויות שנאספו אפשר להבין כי שרף נהג באופן שייצר אווירה מאיימת:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הצעות מיניות חוזרות והפעלת לחץ גם לאחר שסירבה לו ואמרה שהוא מבוגר ושהיא לא מעוניינת: "הנאשם שב ופנה אל הקטינה במהלך הלילה כמה פעמים וביקש לעלות לחדרה" - איום: "כשלא נענתה לבקשות איום עליה כי יעשה לה 'פרשת אילת 2'" - אלימות: "סטר לה בחוזקה לאחר שסירבה לבקשתו לבצע בו מין אוראלי." 	<p>אווירה מאיימת והפחדה</p>
<p>במצבים של שתיית אלכוהול היכולת להפעיל שיקול דעת, לגלות רגישות לצד השני ולהציב גבולות פוחתת באופן משמעותי. תנאי בסיסי למגע מיני מיטיב הוא היכולת שלנו להיות קשובות וקשובים לעצמנו ולצד השני.</p>	<p>החוק אוסר על נערות/ים בגילה של הנערה שימוש באלכוהול וסמים, על אף זאת, שרף סיפק לנערה ולקטין נוסף וודקה, וכן הציע לה מריחואנה.</p>	<p>הדחה לאלכוהול וסמים</p>

מסרים נוספים שחשוב שיובהרו במהלך הדין:

- קיים הפער בין חוק למוסר. הרבה פעמים יש קושי לדעת בוודאות מה קרה במקרים של אלימות מינית, ולכן השיח עכשיו הוא לא מה הוחלט בבית המשפט, הדגש הוא על השאלות המוסריות - מתי ואיך אנחנו מזדהים סיטואציה בעייתית? איך אנחנו יכולים לדעת שהצד השני רוצה משהו? לשאול, לברר, לבדוק.
- התייחסות להאשמת הקורבן – הצעירה לא אשמה. היא לא "מזמינה" תקיפה מינית. לא משנה מה היא עושה, גם אם היא הסתקרנה מתשומת הלב של שרף, או אמרה שהיא בת 14. ברור רצונות וגבולות הוא חשוב לאורך כל הדרך. אם מישהו לא רוצה משהו, לא לשכנע, לא "לדחוף" לעשות משהו. ההנאה שלנו לא באה על חשבון מישהו אחר. רק היא מחליטה איך, מתי ואיפה הדברים יקרו, אם בכלל. ברגע שלקחו ממנה את השליטה ואת הבחירה - זו תקיפה.

שאל: מה הם הדברים שיכולים לגרום לי לעשות דברים שאני לא רוצה בהקשר של מיניות?

נברר יחד מה הם הגורמים שיכולים להשפיע עלינו לעשות דברים שאנחנו לא רוצים במגע מיני:

- לחץ חברתי - דוגמאות ללחץ חברתי שמשפיע על בחירה: שלב במערת יחסים, יומולדת של חבר/ה שלי, כל החברים עשו כבר, אני לקראת גיוס.

- צורך לרצות, מתוך רצון לתת תחושה טובה למישהו אחר גם אם זה בא על חשבוננו.
- צורך להיות "כמו כולם", להיות שייך ונורמלי, לעשות דברים דומים שחברים שלי עושים כדי להיות חלק.
- לא לבאס את הצד השני, לא לאכזב, לא להיות זה ש"חופר" "לא זורם/ת"
- אלכוהול וסמים - חומרים שמשנים את התודעה, את העכבות ואת היכולת שלי לקבל החלטות באופן שקול ומתוך חשביה על מה יבוא בעקבות ההתנהגות שלי.

סיכום:

מתוך הדברים שעלו, אפשר לראות שמיניות היא עניין הדדי ולא הישגי, שמחייב בירור של רצון והסכמה באמצעות דיאלוג בסיטואציה המינית יהיה נעים וטוב לכולם, והכל ייעשה רק מתוך רצון והסכמה חופשית. חשוב לבחור להיות אחראיים גם על עצמנו וגם על מי שאיתנו, כמו שהיינו עושים בכל סיטואציה אחרת. **הנה כללי אצבע לזהות מתי הסיטואציה פחות הדדית ופחות בטוחה** (אפשר לחלק דף כתוב או לכתוב איתם ביחד על הלוח - עם מה אנחנו יוצאים מפה?):

פערי כוחות: כשהסיטואציה לא הדדית זה תמרור אזהרה רציני. פערים בגיל, במספר המשתתפים, בניסיון המיני, בסטטוס החברתי, בשפה - יכולים להוביל לזה שצד אחד כופה משהו על הצד השני. אם יש פערים גדולים מדי, עדיף להימנע מכל מגע מיני.

אלכוהול: קשה יותר לקבל החלטות תחת השפעת אלכוהול וסמים ולכן - נעדיף להימנע ולקיים מגע מיני לא תחת השפעה של אלכוהול. כשאני נמצא עם אנשים שאני סומך עליהם, שאני מכירה את הגבולות שלי, שיש מבוגר אחראי למקרה שמשהו קורה או לא נוח לי. במצב של מגע מיני קשה יותר להיות קשוב וערני לצרכים של מי שאיתי.

לא משכנעים אף אחד/ת: לא משכנעים מישהו. לאקט מיני שהוא/היא לא רוצה, לא משכנעים מישהו. לאקט מיני אם היא לא מביעה התעניינות ויוזמה אקטיבית במגע עצמו ולכל אורכו. דוגמאות לשכנוע: "אם את אוהבת אותי בואי נעשה את זה", "אם לא תעשי את זה יחשבו שאת..." , "למה אתה לא רוצה, מה אתה לא גבר?" "יאללה תזרמי" להציע ולבקש ללא הפעלת לחץ: במידה ומשהו מסקרן אותנו והיינו רוצים להתנסות אפשר להציע בצורה מכבדת ולהשאיר מקום לסירוב.

תקשורת: לשאול שאלות לאורך האקט המיני שמבררות האם לצד השני נעים ובטוח. צילום: ככלל, מעשים מיניים לא מצלמים! עדיף תמיד להימנע מצילום, גם אם בהסכמה, כי אין באמת שליטה על התמונות והסרטונים. במידה וצילמנו (בהסכמה) - לא שולחים! אסור לשלוח, אסור להפיץ בשום מצב. אל תצלמו ואל תשלחו תמונות שלא הייתם מוכנים שיהיו תלויות על הקיר בכיתה.

לסיים

להזכיר את המסר המרכזי שבחרתן/ם, ולהביע שוב עמדה מוסרית ברורה ביחס למקרה. להזכיר את קווי הסייוד (1202 נשים, 1203 גברים) ואת הגורמים בבית הספר שמהווים כתובת לכל סוגיה, תחושה או לבטים שקשורים בנושא של פגיעה מינית.

ניתן להתקשר ולהתייעץ איתנו לגבי המערך או בכלל:

1202 - השאירו הודעה לרכזת חינוך

מייל ל - schools@ta1202.org או youth@ta1202.org